



DR SEYED MASOUD  
MOUSAVI



# دکتر سید مسعود موسوی

مقاله یازدهم: پی صادرات را ساده یاد بگیرید  
لازم دارد

دکتر سید مسعود موسوی  
کارآفرین برتر ۵ کشور عربی  
موسس هلدینگ الکترونیکی دارو کشور

☎ 02128420853

📷 masoud\_almosavi

🌐 [www.masoudalmousavi.com](http://www.masoudalmousavi.com)

📞 +989127598664

## موضوع: یک صادرکننده چه مجوز هایی لازم دارد؟

- 
- ۱ - صادرات چیست؟
  - ۲ - نحوه دریافت مجوز صادرات
  - ۳ - برای شروع صادرات به چه مدارکی نیاز داریم؟
  - ۴ - مجوزهای مورد نیاز برای صادرات چیست؟
  - ۵ - آیا برای کالاهای مختلف باید مجوزهای مختلف تهیه کرد؟
  - ۶ - جابجایی پول
  - ۷ - ترخیص کالا برای صادرات شامل چه مواردی است؟
  - ۸ - شرایط ورود کالا به کشورهای مختلف
  - ۹ - دسته‌بندی کالاهای صادراتی
  - ۱۰ - نکات ضروری برای شروع تجارت

نتیجه گیری



DR SEYED MASOUD  
MOUSAVI

## مقدمه

یکی از راه های رشد اقتصادی کشور صادرات است و آمادگی شرکت ها برای صادرات نشان دهنده بهره وری و عملکرد بالای آنها است. تمام مراحل صادرات از زمان تولید محصول با کیفیت تا نحوه دریافت مجوز صادرات نیازمند دانش کافی است. برای ورود شرکت ها به بخش صادرات باید نیروی ماهر توانمند محصولاتی مرغوب، ویژه صادرات تولید کند. علاوه بر تولید محصولات با کیفیت این شرکت ها باید با مراحل دریافت مجوز صادرات نیز آشنا باشند. برای شروع هر فعالیتی در بستر صادرات باید به رویه های قانونی آن توجه کنید. آیا می دانید مجوزهای مورد نیاز برای صادرات چیست؟ اولین کاری که برای ورود به حوزه صادرات باید انجام داد، تهیه مجوزهای لازم و کسب جواز صادراتی است؛ بنابراین آشنایی با این مجوزها و مراحل دریافت آن، یکی از پیش نیازهای اساسی برای ورود تاجران به حوزه صادرات خواهد بود.

DR SEYED MASOUD  
MOUSAVI

## فهرست مطالب

- ۴ ..... صادرات چیست؟
- ۵ ..... نحوه دریافت مجوز صادرات
- ۶ ..... برای شروع صادرات به چه مدارکی نیاز داریم؟
- ۸ ..... مجوزهای مورد نیاز برای صادرات چیست؟
- ۸ ..... آیا برای کالاهای مختلف باید مجوزهای مختلف تهیه کرد؟
- ۹ ..... جابجایی پول
- ۱۰ ..... ترخیص کالا برای صادرات شامل چه مواردی است؟
- ۱۱ ..... شرایط ورود کالا به کشورهای مختلف
- ۱۲ ..... دسته‌بندی کالاهای صادراتی
- ۱۳ ..... نکات ضروری برای شروع تجارت
- ۱۴ ..... نتیجه گیری

## ۱- صادرات چیست؟

صادرات به معنای انتقال کالا از داخل به خارج از کشور است و درکنار واردات، تجارت بین المللی را تشکیل می‌دهد. برای تولید کنندگان که قصد صادرات محصول را دارند، بررسی بازار کشور مقصد بسیار مهم می‌باشد. در واقع قبل از بررسی نحوه دریافت مجوز صادرات باید هزینه‌های انتقال کالا و سودآوری ناشی از آن مطالعه شود تا اقتصادی بودن این کار تایید گردد. صادرات انواع مختلفی دارد و آشنایی با هر کدام از آنها برای صاحبان کسب و کار لازم است. مراحل انجام صادرات و مشخصات کالاهای صادراتی طبق قانون گمرک تعیین می‌گردد. به صورت کلی مجوز برخی از محصولات برای فروش و به صورت قطعی صادر می‌شوند، ولی خروج برخی کالاها از کشور به صورت موقت است که هر کدام دارای قوانین خاص خود هستند.

نحوه دریافت مجوز صادرات برای انواع محصولات بر طبق قوانین موجود متفاوت است. با توجه به نوع محصول، صادرات محصول به سه نوع مشروط، قطعی و ممنوع تقسیم می‌شود. در انواع قطعی مجوز صادرات برای کالا بدون هیچ مانعی صادر می‌گردد. اگر نام محصول در قانون تجارت در ردیف موارد ممنوعه باشد، اصلاً اجازه خروج از کشور را نخواهد داشت. اگر محصولی نیاز به دریافت مجوز و بررسی داشته باشد، حتماً قبل از صادرات این مراحل انجام خواهد شد.

## ۲- نحوه دریافت مجوز صادرات

نحوه دریافت مجوز صادرات برای انواع کالاها نیازمند اطلاعات کافی است. برخی از شرکت ها به صورت مستقیم اقدام به صادرات می کنند و از نظر مالی و نیروی انسانی توانایی انجام این امور را دارند. در صورتی که شرکت یا افرادی در این زمینه توانمند نباشد باید از شرکت های متخصص در زمینه صادرات مشاوره بگیرد. شرکت های مشاوره ای که با نحوه دریافت مجوز صادرات آشنا هستند و تجربه فراوانی در این حوزه دارند، در فرصت کوتاهی مسیر صادرات را هموار می کنند.

مهمترین و اولین مرحله برای دریافت مجوز صادرات فعالیت در یک شرکت قانونی است که تمام مدارک لازم برای ثبت شرکت را دارد. از طریق حساب بانکی شرکت، مبادلات انجام می شود و به همین دلیل وجود شرکت قانونی الزامی است. اگر امور صادرات شرکت را به افراد متخصص بسپارید در فرصت کوتاهی به بررسی بازار کشور مقصد می پردازند. محصول صادراتی با توجه به قوانین گمرک و قیمت آن در بازار کشور مقصد ارزیابی می شود. بررسی مالی و سرمایه گذاری که برای صادرات در نظر گرفته، باید زیر نظر مشاورین باشد تا کمترین خسارت وارد شود. در واقع قبل از دریافت مجوز برای صادرات، بازاریابی محصول انجام شده تا به بازار فروش مناسب و در نهایت سود بیشتری دست یابند.

## ۳- برای شروع صادرات به چه مدارکی نیاز داریم؟

برای راه‌اندازی کسب‌وکار صادراتی و حمل کالا چه به روش حمل و نقل زمینی چه به روش هوایی و دریایی، به برخی گواهی‌نامه‌ها و مدارک نیاز خواهیم داشت. بدون این مدارک امکان صادرات کالا به فرد داده نمی‌شود.

۱. کارت بازرگانی: هر بازرگان یا شرکت بازرگانی برای فعالیت در حوزه واردات و صادرات کالا نیاز به کارت بازرگانی دارد. در واقع این کارت یک مجوز قانونی است و طبق ماده ۲ قانون صادرات و واردات، به دارنده آن (اعم از شخص حقوقی یا حقیقی) اجازه داده می‌شود که در زمینه تجارت خارجی فعالیت کند. برای دریافت کارت بازرگانی می‌توانید به وبسایت اتاق بازرگانی مراجعه کنید. اعتبار این کارت یک ساله است و بعد از گذشت این مدت، باید اعتبار آن تمدید شود.

۲. دریافت مجوز صدور کالا: در بعضی موارد ممکن است که وزارت بازرگانی کشور، برای صدور یک کالا، موافقت کلی خود را اعلام نکرده باشد. در این صورت بازرگانان باید نسبت به دریافت مجوز کالا اقدام کنند. در حال حاضر بازرگانان برای صادرات روغن نباتی، شیر، انواع کود شیمیایی، سیمان خاکستری، انواع واکسن دام، ضدعفونی‌کننده، کمباین ۹۵۵، تراکتور ۳۹۹، لاستیک ماشین‌آلات سنگین، آرد، نان، اقلام دامی یا نباتی که جنبه ذخایر ژنتیک یا حفاظت محیط زیست دارند، صادرات ماشین‌آلات خط تولید، هر نوع چوب خام، ۵۱ قلم محصولات پتروشیمی، حلال‌ها و روغن موتور، نفت خام، گاز طبیعی و فرآورده‌های سرچاهی و پالایشگاهی، نیاز به مجوز صدور کالا دارند؛ بنابراین مجوز صدور هم جزو اسناد و مدارک لازم جهت صادرات کالا است.

۳. اخذ گواهی بهداشت و قرنطینه (دامی، نباتی، حسب مورد): گواهی بهداشت نباتی به‌عنوان سند سلامت بهداشتی نباتات در دنیا شناخته می‌شود. این گواهی توسط سازمان متبوع کشاورزی صادر می‌گردد. گواهی بهداشت دامی هم طبق ماده ۷ قانون دامپزشکی برای بازرگانانی که قصد ورود یا صدور هر نوع دام زنده یا صادرات محصولات دامی مثل تخم‌مرغ نطفه‌دار، اسپرم دام، فرآورده‌های خام دامی، داروها، واکسن‌ها، سرم‌ها و مواد بیولوژیکی، مواد ضدعفونی، سموم دامپزشکی، مواد غذایی متراکم، دارو و مکمل غذای دام را دارند، توسط سازمان دامپزشکی صادر می‌شود.

۴. گواهی استاندارد: بسیاری از کالاها مشمول قانون اجباری استاندارد صادراتی هستند. در صورتی‌که کالای صادراتی موردنظر شما در این لیست حضور داشته باشد، دریافت گواهی استاندارد الزامی خواهد بود.

۵. گواهی انرژی اتمی: اگر کالای صادراتی شما جزو مواد غذایی یا انواع قراضه‌های فلزات باشد، به گواهی انرژی اتمی نیاز خواهید داشت.

۶. تهیه صورت عدل‌بندی: در صورتی‌که محتوای بسته‌های صادراتی گوناگون باشد، بازرگانان موظف خواهند بود که لیست عدل‌بندی (لیست بسته‌بندی یا Packing List) تهیه کرده و به سازمان گمرک ارائه دهند. در صورتی‌که صورت عدل‌بندی آماده نشود، گمرک این اجازه را دارد که همه بسته‌ها را باز و بازرسی کند. علاوه بر موارد فوق، ممکن است برای برخی کالاهای خاص به مجوز جداگانه‌ای نیاز داشته باشید. مثلاً اگر کالای صادراتی فرش دست‌باف باشد، برای صادرات آن باید سندی تحت عنوان شناسنامه فرش تهیه کنید.



#### ۴- مجوزهای مورد نیاز برای صادرات چیست؟

برای اینکه بتوانید فعالیت خود را در حوزه صادرات آغاز کنید، باید مجوزهای لازم را آماده کرده و یک شرکت قانونی به ثبت رسانده باشید. پس از ثبت شرکت با مراجعه به اتاق بازرگانی و طی کردن مراحل مربوطه، باید کارت بازرگانی دریافت کنید. برای داشتن صادرات موفق و سودآور، غیر از موارد قانونی باید به نکات مهمی همچون تولیدات با کیفیت، بسته‌بندی مناسب کالا، بازاریابی و پیدا کردن بازار هدف، توجه داشته باشید.

#### ۵- آیا برای کالاهای مختلف باید مجوزهای مختلف تهیه کرد؟

در پروسه صدور مجوز صادرات، کالاها به سه دسته اصلی تقسیم می‌شوند. این دسته‌بندی شامل کالاهای مجاز، کالاهای مشروط و کالاهای ممنوع الصدور است. بسته به نوع کالا، صدور مجوز صادرات و نوع گواهی‌نامه‌ها می‌تواند متفاوت باشد.

برای صادرات کالاهای مجاز فقط مجوزهای عمومی صادر می‌شود. یعنی نیاز نیست بازرگانان گواهی استاندارد یا گواهی بهداشت دامی دریافت کنند. فرآیند دریافت مجوز برای کالاهای مشروط کمی پیچیده‌تر و دشوارتر است. اجازه صادرات این کالاها زمانی داده می‌شود که همه اسناد و مدارک لازم برای صادرات را دریافت کرده باشید و همه فرآیندهای قانونی طی شده باشند. علاوه بر دریافت مجوزها، برای صادرات کالاهای مشروط به موافقت کلی سازمان‌هایی مثل وزارت بازرگانی و سازمان گمرک برای خروج این کالاها از کشور، نیاز خواهید داشت.

آخرین دسته‌بندی مربوط به کالاهای ممنوع الصدور است. همان‌طور که از نام آن می‌توان حدس زد، صدور این کالاها منع قانونی دارد. دولت می‌تواند بسته به شرایط اجتماعی، اقتصادی و یا سیاسی کشور، در یک بازه زمانی خاص، خروج برخی از کالاها از کشور را ممنوع کند. به‌عنوان مثال صادرات برخی صیفی جات در فصلی که تقاضا برای این کالاها در بازار داخلی زیاد باشد، ممنوع اعلام می‌شود. یا واردات از هند در خصوص دستگاه‌های مخصوص فیلم‌برداری هوایی فقط با مجوز وزارت دفاع امکان‌پذیر است.

تاجران و شرکت‌های بازرگانی برای آغاز فعالیت در حوزه صادرات باید قبل از هر چیز نسبت به دریافت مجوزهای لازم اقدام کنند. بعد از دریافت این مجوزها و عقد قرارداد با شرکت حمل و نقل بین‌المللی، می‌توانید کار صادرات کالا را آغاز کنید. یکی از مراحل مهم در روند صادرات کالا، عقد قرارداد با یک شرکت حمل‌ونقل بین‌المللی است.

DR SEYED MASOUD  
MOUSAVI

## ۶- جابجایی پول

در نحوه دریافت مجوز صادرات به مرحله جابجایی پول می‌رسیم که بسیار مهم می‌باشد. انتقال پول باید دقیق و از مسیرهای معتبر بانکی و یا صرافی‌های دارای مجوز باشد.

تنها زمانی در مباحث تجارت بین‌المللی و به ویژه صادرات موفق عمل می‌کنید که دانش به روز در این حوزه داشته باشید. مطالعه قوانین از الزامات این کار است. مهمتر از همه این موارد فعالیت عملی در زمینه صادرات و واردات می‌باشد. شرکت بازرگانی که تجربه لازم در کنار تعهد مالی را داشته باشد و در زمینه مباحث گمرک دارای مشاوران متبحری باشد، مراحل دریافت مجوز صادرات را بسیار کوتاه می‌کند.

بنابراین به صورت مختصر در پاسخ به سوال چگونه مجوز صادرات بگیریم باید گفت ابتدا محصول با ارزش صادرات تولید کرده و بعد از بازاریابی به دنبال مجوز ها برای انتقال کالا باشید.

## ۷- ترخیص کالا برای صادرات شامل چه مواردی است ؟

در تجارت بین الملل کالا در انبار گمرک باقی می ماند تا مجوز های لازم دریافت شود. ترخیص کالا از انبار گمرک در صادرات و واردات با هم متفاوت می باشند. اگر وارد حوزه صادرات شدید باید اطلاعات کافی در مورد ترخیص کالا داشته باشید. اگر امور تجاری خود را به شرکت بازرگانی بسپارید، ترخیص کار گمرک با برنامه مراحل مربوط به ترخیص کالا از گمرک بوشهر را انجام می دهد.

در جریان نحوه دریافت مجوز صادرات به بخش ترخیص کالا می رسیم. قبل از ترخیص باید مراحل ورود کالا به گمرک فراهم شده و انبار کردن کالا صورت گرفته باشد. محصول مورد نظر وزن شده و با دریافت برگه مخصوص در انبار وارد می شود. مرحله بعدی بررسی کالا توسط واحد ترانزیت است. اظهارنامه گمرکی توسط شرکت صادر کننده تکمیل می شود. واحد ترانزیت علاوه بر برگه باسکول، اظهارنامه و برگه های مربوط به حمل و نقل را نیز بررسی می کند.

بعد از بیان مراحل دریافت مجوز صادرات در بخش انبار گمرک، شرایط برای خروج کالا از گمرک فراهم می شود. شرکت بازرگانی با دارا بودن فرد متخصص در این کار و آشنایی با افراد مرتبط با این امور شرایط ترخیص کالا را بسیار ساده نموده اند. این مرحله نیز نیازمند پرداخت هزینه است که با پرداخت فاکتور های مرتبط شرایط خروج کالا فراهم خواهد شد.

توجه داشته باشید که اظهارنامه گمرکی در سیستم مرتبط ثبت می‌گردد و برای خروج کالا الزامی است. کپی کارت بازرگانی، مجوز رسمی برای صادرات، برگه تامین ارز و مجوز ثبت سفارش از جمله مهمترین مدارک برای ترخیص کالا می باشد.

## ۸- شرایط ورود کالا به کشورهای مختلف

کشور ایران محدودیت‌های چندانی برای صادرات ندارد، اما کشورهای میزبان معمولاً سخت‌گیری‌های بیشتری دارند. بنابراین مهم‌ترین دغدغه برای صادرکنندگان این است که برای ورود کالا به کشور مقصد چه مجوزهایی باید اخذ شود. اما این مسئله به عهده صادرکننده نیست، بلکه مشتری باید بررسی کند برای ورود کالا به کشورش به چه مجوزهایی نیاز است و خودش هم برای اخذ آن‌ها اقدام کند. مثلاً در کویت قانونی تصویب شده که محصولات تراریخته اجازه مصرف ندارند.

DR SEYED MASOUD

و از آنجایی که کلوچه با روغن تراریخته تولید می‌شود، واردات آن به این کشور ممنوع شده است. صادرکنندگان راهی برای اطلاع از تصویب چنین قانون‌هایی را ندارند، اما واردکنندگان کویتی باید از این مسائل آگاهی داشته باشند. از سوی دیگر، از آنجایی که صادرکنندگان ایرانی به دلیل فقدان آزمایشگاه‌ها و تجهیزات لازم، امکان بررسی چنین فاکتوری را ندارند، نمی‌توانند به مشتری اطمینان دهند که آیا در محصولشان از مواد تراریخته استفاده شده یا نه. برای حل این مشکل، صادرکننده باید نمونه محصولش را برای مشتری بفرستد تا او امکان واردات آن را در گمرک کشور خودش بررسی کند.

## ۹- دسته‌بندی کالاهای صادراتی

دسته‌بندی کالاهای صادراتی از مباحثی است که بهتر است بعد از بحث پیرامون شرایط، اسناد و مجوزهای صادرات کالا به آن بپردازیم:

کالاهای مجاز: کالاهایی هستند که صدور آنها نیاز به کسب مجوز ندارد. منظور از ضوابط، آن دسته قوانینی است که رعایت آن برای صادرات برخی از کالاها ضروری است مانند ضوابط استاندارد، گواهی بهداشت انسانی و دامی و نباتی.

کالاهای مشروط: کالاهایی‌اند که صادرات آنها با کسب مجوز امکان‌پذیر است. بعد از اعلام موافقت وزارتخانه‌های مربوطه که اصطلاحاً موافقت کلی نامیده می‌شود و بعد از ابلاغ آن به گمرک توسط وزارت بازرگانی برای صدور کالاهای موضوع موافقت، به مراجعه متقاضی صادرات کالا به وزارتخانه یا سازمان مربوطه برای اخذ مجوز موردی، نیازی نیست.

کالاهای ممنوع‌الصدور: کالاهایی هستند که صدور آنها قانوناً ممنوع است و دولت می‌تواند با توجه به شرایط خاص زمانی و با رعایت قوانین، صدور بعضی از کالاها را ممنوع نماید.

در کشور مقصد گاهی نیاز به مجوزها و گواهینامه‌های تخصصی می‌باشد که یا کشور مقصد و یا خریدار اعلام می‌کنند. این گواهینامه‌ها با اعتبار بین‌المللی توسط مشاوران معتبر ارائه می‌گردد.

از دیگر مدارک لازم گواهی صادره در گمرک برای کشورهای تعیین شده از سوی دولت می‌باشد. مانند گواهی COC برای عراق، COI برای چین. این گواهی‌ها باید از شرکتهای تعیین شده از اتاق بازرگانی و معتبر باشد.

## ۱۰- نکات ضروری برای شروع تجارت

در ابتدا چند مطلب در مورد نکاتی که قبل از شروع صادرات باید در نظر بگیرید در ادامه ذکر می شود:

از جمله نکاتی که در زمان شروع فعالیت تجاری خود باید به آن توجه کنید این است که در نظر داشته باشید که آیا محصول شما سود کافی برای پوشش هزینه های صادرات دارد یا خیر. همچنین شناسایی قوانین و استانداردهای خارجی (کشور مقصد) که می تواند فعالیت تجاری شما را تحت تاثیر قرار دهد نیز بسیار حائز اهمیت است. در برخی موارد شما نیاز به تغییر محصول خود برای مطابقت با رسومات فرهنگی بازار هدف دارید. شما باید حفظ مالکیت معنوی در بازارهای خارجی را در نظر بگیرید.

از جمله مزایایی که فعالیت صادرات میتواند به همراه داشته باشد: افزایش سود و گردش مالی، رقابت با بازارهای خارجی به شما امکان داشتن رقابت برتر در بازارهای داخلی را میدهد. کاهش تقاضا در بازارهای داخلی می تواند از طریق صادرات کالا به خارج از کشور به تعادل دست یابد.

اقدام بعدی در مسیر شروع فعالیت صادرات شناسایی مشکلات ممکن در حوزه صادرات است. مشکلاتی که در زیر به آن اشاره شده است: وارد شدن به بازارهای خارجی ممکن است باعث عدم توجه کافی شما به بازارهای داخلی شود. پرداخت پول توسط مشتریان خارجی ممکن با دشواری همراه باشد بنابراین باید نحوه فروش خود را به درستی مشخص کنید.

## نتیجه گیری

صادرات یکی از فعالیت های مهم تجاری است که در طی آن یک کالای داخلی به نواحی فرامرزی ارسال می شود. برای صادرات یک کالا بایستی مجوزهای مختلف را دریافت کنید تا تجارتتان قانونی باشد. اخذ مجوز صادرات کالا اساسی ترین پیش نیاز یک تجارت فرامرزی است که برای این کار بایستی از تجربه و دانش کافی در این زمینه برخوردار باشید. انعقاد قراردادهای صادراتی از مسائل پیچیده و بسیار فنی حقوقی است که مراحل گوناگونی دارد و طی مراحلش آنچنان ساده نیست. در صورتی که پیرامون شرایط و مجوزهای صادرات کالا نیاز به راهنمایی دارید، تیم حقوقی وینداد مطمئن ترین قراردادها را برایتان تنظیم و طراحی می کند .

برای استفاده از خدمات حقوقی مانند تنظیم قرارداد می توانید درخواست تنظیم یا بررسی قرارداد را ثبت کنید تا کارشناسان و وکلای حقوقی با شما تماس بگیرند و ضمن مشاوره تلفنی بهترین قرارداد را با توجه به درخواست شما تنظیم کنند.

این امر باعث می شود که به یک قرارداد استاندارد با ذکر شرایط و خواسته های خود داشته باشید تا در هر مرحله از اجرای آن یا در صورت بروز اختلاف با مشکلی مواجه نشده و بتوانید با استفاده از تضامین قراردادی از آن را مطالبه کنید.

هلدینگ دکتر سیدمسعود موسوی

قسمت آموزش